

INTERNATIONAL
CONFERENCE

INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY STUDIES AND SCIENTIFIC RESEARCH

30

OKTOBER
2026

CERTIFICATE
to Each Author

Google Scholar
Indexing

Online
Publication

E-Conference

HELSINKI
FINLAND

CONFERENCE THEMES

- Social and Economic Sciences
- Exact and Natural Sciences
- Humanities and Philology
- Medicine and Pharmacy
- Information Technologies and Engineering
- Pedagogy and Modern Education
- Law and Public Administration
- Agriculture and Veterinary Sciences
- Architecture, Construction and Urban Studies
- Innovative Research and Interdisciplinary Studies

REGISTER NOW

intconf.online

PERINATAL MEDICINE IN UZBEKISTAN: TODAY AND TOMORROW

Karimova Sadokat Nematjon qizi

6th-year student, Urgench State Medical Institute, Khorezm, Uzbekistan

ABSTRACT

This article analyzes the current state, challenges and future prospects of perinatal medicine in Uzbekistan. Particular attention is paid to antenatal care, early identification of high-risk pregnancies, safe childbirth, neonatal resuscitation, care of preterm and very-low-birth-weight infants, and continuity of postnatal care. Based on international recommendations and ongoing reforms in Uzbekistan, priority areas for improving the quality of perinatal services are identified. Digitalization, standardization of clinical protocols, continuous professional development, effective referral networks between perinatal facilities, and family-centered care are considered key priorities for the future.

Keywords:

perinatal medicine, neonatal care, pregnancy, childbirth, newborn, neonatal resuscitation, preterm birth, perinatal center, digitalization, maternal and child health.

O‘ZBEKISTONDA PERINATAL TIBBIYOT: BUGUN VA ERTAGA

Karimova Sadokat Nematjon qizi

Urganch davlat tibbiyot instituti 6- bosqich talabasi ,Xorazm, O‘zbekiston

ANNOTATSIYA

Mazkur ilmiy maqolada O‘zbekistonda perinatal tibbiyotning hozirgi holati, mavjud muammolar va rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi. Perinatal yordamning asosiy bo‘g‘inlari — antenatal kuzatuv, xavf guruhlarini erta aniqlash, xavfsiz tug‘ruq, neonatal reanimatsiya, muddatidan oldin tug‘ilgan va juda kam tug‘ilish vaznidagi chaqaloqlarni parvarish qilish hamda tug‘ruqdan keyingi kuzatuvning uzviyligi yoritilgan. Xalqaro tavsiyalar va O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar asosida perinatal xizmat sifatini oshirishning ustuvor yo‘nalishlari belgilandi. Raqamlashtirish, klinik protokollarni standartlashtirish, tibbiyot xodimlarining uzluksiz malakasini oshirish, perinatal markazlar o‘rtasida samarali yo‘naltirish tizimini shakllantirish va oilaga yo‘naltirilgan parvarishni rivojlantirish kelajakdagi asosiy vazifalar sifatida ko‘rsatildi.

Kalit so‘zlar:

perinatal tibbiyot, neonatal yordam, homiladorlik, tug‘ruq, yangi tug‘ilgan chaqaloq, neonatal reanimatsiya, muddatidan oldin tug‘ilish, perinatal markaz, raqamlashtirish, ona va bola salomatligi.

АННОТАЦИЯ

В статье анализируются современное состояние, основные проблемы и

перспективы развития перинатальной медицины в Узбекистане. Рассмотрены антенатальное наблюдение, раннее выявление беременностей высокого риска, безопасное ведение родов, неонатальная реанимация, выхаживание недоношенных новорождённых и детей с очень низкой массой тела при рождении, а также преимущество послеродовой помощи. На основе международных рекомендаций и проводимых в Узбекистане реформ определены приоритетные направления повышения качества перинатальной помощи. Ключевыми задачами будущего являются цифровизация, стандартизация клинических протоколов, непрерывное повышение квалификации медицинских работников, совершенствование маршрутизации между перинатальными учреждениями и развитие семейно-ориентированного ухода.

Ключевые слова:

перинатальная медицина, неонатальная помощь, беременность, роды, новорождённый, неонатальная реанимация, преждевременные роды, перинатальный центр, цифровизация, здоровье матери и ребёнка.

KIRISH

Perinatal tibbiyot ona va homilaning homiladorlikning oxirgi davri, tugʻruq jarayoni va chaqaloq hayotining dastlabki kunlaridagi salomatligini taʼminlashga qaratilgan multidisipliner yoʻnalishdir. Bugungi kunda perinatal yordamning samaradorligi nafaqat yuqori texnologik davolash imkoniyatlari, balki xavfni erta aniqlash, oʻz vaqtida yoʻnaltirish, tugʻruqni toʻgʻri boshqarish va tugʻilgandan keyingi uzluksiz kuzatuv bilan belgilanadi.

Oʻzbekistonda ona va bola salomatligini mustahkamlash davlat sogʻliqni saqlash siyosatining ustuvor yoʻnalishlaridan biridir. WHO maʼlumotlariga koʻra, mamlakatda chaqaloqlar va onalar oʻlim koʻrsatkichlari soʻnggi yillarda pasayish tendensiyasiga ega boʻlsa-da, ularni yanada kamaytirish uchun perinatal xizmat sifati, tibbiy yordamning hududlar boʻyicha tengligi va kadrlar salohiyatini mustahkamlash zarur. 2024-yilgi WHO materiallarida Oʻzbekistonda 227 ta perinatal markazni qamrab oluvchi ona va yangi tugʻilgan chaqaloqlar oʻlimining oldini olish dasturi amalga oshirilayotgani qayd etilgan.

MAQSAD

Oʻzbekistonda perinatal tibbiyotning bugungi holatini umumlashtirish, asosiy muammolarni aniqlash va ona hamda yangi tugʻilgan chaqaloqlar salomatligini yaxshilashga qaratilgan istiqbolli rivojlanish yoʻnalishlarini ilmiy-nazariy jihatdan asoslash.

MATERIALLAR VA USULLAR

Maqola tahliliy-nazariy xarakterga ega. Ochiq manbalarda eʼlon qilingan WHO,

UNICEF va boshqa xalqaro tashkilotlarning O‘zbekiston bo‘yicha ma’lumotlari, perinatal va neonatal yordamga oid klinik tavsiyalar hamda sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirishga doir materiallar kontent-tahlil usulida o‘rganildi. Ma’lumotlar deskriptiv va taqqoslovchi yondashuv asosida umumlashtirildi.

NATIJAR VA MUHOKAMA

O‘zbekistonda perinatal xizmatni rivojlantirishda muhim infratuzilmaviy o‘zgarishlar amalga oshirilgan. UNICEF ma’lumotlariga ko‘ra, 46 ta tumanlararo perinatal markazning tashkil etilishi va patronaj xizmatlarining kengayishi tibbiy yordamni hududlarga yaqinlashtirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, zamonaviy uskunar bilan ta’minlanish, ayrim hududlarda infratuzilmaning farqlanishi va tibbiy xizmat sifati o‘rtasidagi tafovutlar dolzarb masalalardan bo‘lib qolmoqda.

Perinatal yordamning birinchi muhim bosqichi — homiladorlikni erta ro‘yxatga olish va xavf omillarini aniqlashdir. Gipertenziv kasalliklar, anemiya, infeksiyalar, endokrin kasalliklar, homilaning o‘sisidan ortda qolishi va muddatidan oldin tug‘ruq xavfini erta aniqlash og‘ir asoratlarning oldini olish imkonini beradi. Antenatal yordam tug‘ruqxona bilan emas, balki birlamchi tibbiy-sanitariya yordami bilan integratsiyalashgan tizim sifatida ko‘rilishi kerak.

Ikkinchi muhim yo‘nalish — xavfsiz tug‘ruq va neonatal reanimatsiya. Tug‘ruq vaqtida malakali mutaxassislarning mavjudligi, zarur reanimatsiya jihozlarining tayyorligi va standart algoritmlarga rioya qilish yangi tug‘ilgan chaqaloqlar o‘limini kamaytirishda muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, muddatidan oldin tug‘ilgan, juda kam va o‘ta kam tug‘ilish vazniga ega chaqaloqlar uchun nafasni qo‘llab-quvvatlash, termoregulyatsiya, oziqlantirish, infeksiya profilaktikasi va rivojlanishni kuzatish bo‘yicha kompleks yondashuv talab etiladi.

Uchinchi yo‘nalish — ona va chaqaloqqa tug‘ruqdan keyingi davrda uzluksiz yordam ko‘rsatish. WHO tavsiyalarida ijobiy postnatal tajriba ona, chaqaloq va oilaga tushunarli axborot, psixologik qo‘llab-quvvatlash, emizishni rag‘batlantirish, xavf belgilarini aniqlash va zarur hollarda yuqori darajadagi yordamga tezkor ulashni nazarda tutadi. Bu yondashuv perinatal xizmatni faqat tug‘ruq bilan chegaralamasdan, ona va bola salomatligini uzoqroq muddat davomida qo‘llab-quvvatlash imkonini beradi.

Kelajakdagi perinatal tibbiyotning muhim tarkibiy qismi raqamli texnologiyalardir. Elektron tibbiy karta, homilador ayollarni xavf darajasiga ko‘ra raqamli monitoring qilish, telemeditsina orqali hududiy mutaxassislar konsultatsiyasi, neonatal ko‘rsatkichlarning yagona registrini shakllantirish va perinatal o‘lim holatlarini tahlil qilish klinik qarorlarning tezligi va sifatini oshirishi mumkin.

Shuningdek, perinatal yordamda multidisipliner jamoaviy yondashuvni kuchaytirish zarur. Akusher-ginekolog, neonatolog, anesteziolog-reanimatolog,

akusherka, hamshira, laboratoriya va diagnostika mutaxassislarining yagona klinik algoritm asosida ishlashi murakkab holatlarda yordamning uzluksizligini ta'minlaydi. WHO 2024-yilgi hujjatlarida ona va yangi tug'ilgan chaqaloqlar uchun 'care networks' — tibbiyot muassasalari va mutaxassislar o'rtasidagi muvofiqlashtirilgan yordam tarmoqlarini rivojlantirish sifatni yaxshilashning muhim vositasi sifatida ko'rsatilgan.

O'ZBEKISTON PERINATAL TIBBIYOTINING KELAJAK UCHUN USTUVOR YO'NALISHLARI

1. Homiladorlikning dastlabki bosqichidan boshlab xavf guruhlarini faol skrining qilish.
2. Barcha darajadagi tug'ruq muassasalarida neonatal reanimatsiya standartlarini bir xillashtirish.
3. Juda kam va o'ta kam tug'ilish vaznidagi chaqaloqlarni parvarish qilish texnologiyalarini kengaytirish.
4. Kanguru usulidagi parvarish, ona suti bilan oziqlantirish va oilaga yo'naltirilgan parvarishni rivojlantirish.
5. Perinatal markazlar o'rtasida yagona yo'naltirish va transport tizimini takomillashtirish.
6. Tibbiyot xodimlarining simulyatsion treninglari va uzluksiz kasbiy rivojlanishini kuchaytirish.
7. Elektron monitoring va perinatal ma'lumotlarning yagona milliy registrini rivojlantirish.
8. Ona, homila va chaqaloq o'limi hamda og'ir asoratlari bo'yicha muntazam audit va javob choralarini kuchaytirish.

XULOSA

O'zbekistonda perinatal tibbiyot rivojlanishning muhim bosqichida turibdi. Perinatal markazlar tarmog'ining rivojlanishi, xalqaro standartlarga mos klinik protokollarni joriy etish va tibbiyot xodimlarining malakasini oshirish ona va bola salomatligi ko'rsatkichlarini yaxshilash uchun muhim zamin yaratmoqda. Kelgusida asosiy e'tibor yordamning barcha bosqichlarini yagona tizimga birlashtirish, hududlar o'rtasidagi sifat tafovutini kamaytirish, neonatal reanimatsiya va intensiv terapiya imkoniyatlarini kengaytirish, raqamli monitoringni joriy etish hamda oilaga yo'naltirilgan parvarishni kuchaytirishga qaratilishi lozim. 'Bugun'gi perinatal tibbiyotning yutug'i — o'z vaqtida va standartlashtirilgan yordam bo'lsa, 'ertaga'gi maqsad — har bir ona va har bir chaqaloq uchun xavfsiz, teng va sifatli perinatal yordamni ta'minlashdir.

AMALIY TAVSIYALAR

1. Har bir tug'ruq muassasasida neonatal reanimatsiya uchun minimal zarur jihozlarning doimiy tayyorligini nazorat qilish.
2. Xavfli homiladorliklarni hududiy

perinatal markazlarga o‘z vaqtida yo‘naltirish algoritmlarini takomillashtirish. 3. Juda kam tug‘ilish vaznidagi chaqaloqlar uchun klinik protokollarni muntazam yangilab borish. 4. Tibbiyot xodimlari uchun amaliy simulyatsion treninglarni muntazam tashkil etish. 5. Perinatal natijalarni muntazam audit qilish va aniqlangan muammolar asosida 'quality improvement' loyihalarini joriy etish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. World Health Organization. Health impact story – Uzbekistan 2024. WHO Regional Office for Europe, 2024.
2. World Health Organization. Roadmap for health and well-being in Central Asia (2022–2025): progress and opportunities. WHO, 2024.
3. World Health Organization. Recommendations on maternal and newborn care for a positive postnatal experience. Geneva: WHO; 2022.
4. World Health Organization. Networks of care for maternal and newborn health: implementation guidance. Geneva: WHO; 2024.
5. World Health Organization. Transitioning to Midwifery Models of Care: Global Position Paper. Geneva: WHO; 2024.
6. World Health Organization Regional Office for Europe. Health systems in action 2024: Uzbekistan. Copenhagen: WHO Europe; 2024.
7. UNICEF Uzbekistan. Ona va bola salomatligi. UNICEF Uzbekistan.
8. UNICEF Uzbekistan. Har bir chaqaloq omon qolish va yashash huquqiga ega. 16 May 2024.